

Občianske združenie

Náruč - Pomoc deťom v kríze

**Výročná správa
2009**

SPRÁVNÁ RADA

Ing. Miroslava Bendžalová – predsedníčka
JUDr. Sylvia Gancárová
Mária Leitmanová
Dp. ThLic. Zdeno Pupík
PaedDr. Melánia Špániová
PhDr. Jana Štúrová, PhD.

POSLANIE OZ NÁRUČ – POMOC DEŤOM V KRÍZE

Poslaním nášho občianskeho združenia je pomáhať týraným, zneužívaným a zanedbávaným deťom, týraným ženám a rodinám ohrozeným domácim násilím.

NAŠA FILOZOFIA

- **Bezpečie, láska, starostlivosť**
Pomáhame deťom, ktoré v živote museli čeliť mnohým útrapám. Preto robíme všetko čo je v našich silách, aby u nás našli bezpečie, lásku a starostlivosť
- **Profesionalita**
Sme si vedomí, že rozsah a hĺbka problémov týchto detí si vyžadujú vysoko profesionálny prístup, preto kladieme dôraz na odborný rast našich pracovníkov
- **Prevencia**
Veríme, že najlepší spôsob, ako pomôcť takto ohrozeným deťom, je predchádzať násiliu v rodinách, k čomu smeruje väčšina našich preventívnych, vzdelávacích a osvetových aktivít
- **Partnerská spolupráca**
Sme presvedčení, že domáce násilie je celospoločenský problém, a preto hľadáme spôsoby, ako do riešenia tohto problému zapojiť čo najviac partnerov

STRUČNE O NAŠEJ ORGANIZÁCI

- Naše občianske združenie Náruč – Pomoc deťom v kríze vzniklo v roku 1997 ako nezisková mimovládna organizácia z iniciatívy profesionálov, ktorí vnímali nedostatočnosť systému starostlivosti o deti ohrozené domácim násilím a rozhodli sa prispieť k jeho zlepšeniu
- Vo februári 2000 sme zriadili Detské krízové centrum Náruč, v ktorom sme do konca roka 2009 poskytli pomoc 356 deťom a 42 týraným ženám s deťmi
- V októbri 2005 sme zriadili Poradensko-tréningové centrum Náruč v Čadci na pomoc obetiam domáceho násillia v Čadci. Od roku 2008 podobné služby poskytuje aj Poradňa pre rodinu v kríze Náruč v Žiline. K 31.12.2009 služby oboch našich poradní využilo 903 osôb.
- V roku 2009 v našej organizácii pracovalo 21 stálych zamestnancov
- Dlhodobo rozvíjame náš dobrovoľnícky program. V roku 2009 sme spolupracovali s 23 stálymi dobrovoľníkmi a širšou základňou ďalších, s ktorými sme spolupracovali príležitostne (kampane, verejné zbierky)
- V rámci rôznych programov každoročne realizujeme celý rad vzdelávacích, preventívnych, informatívnych a ďalších aktivít, ktoré v závislosti od ich povahy prebiehajú na lokálnej, regionálnej, národnej aj medzinárodnej úrovni
- Naša organizácia je financovaná zo štátnych aj verejných zdrojov, prostredníctvom grantov a verejných zbierok, z príjmov získaných od sponzorov a donorov, ako aj z príspevkov získaných v rámci asignácie 2% z daní fyzických a právnických osôb.

HLAVNÉ PROGRAMY

1. Poskytovanie komplexnej starostlivosti týraným, zneužívaným a zanedbávaným deťom
2. Poradenstvo pre obeť domáceho násillia
3. Poradenstvo pre rodiny ohrozené domácim násilím
4. Tréningy, semináre, školenia pre pracovníkov prvej línie a ďalšie pomáhajúce profesie
5. Prevencia týrania, zneužívania a zanedbávania detí pre žiakov základných škôl
6. Rozvoj dobrovoľníctva
7. Zvyšovanie informovanosti verejnosti o problémoch domáceho násillia
8. Publikovanie a preklady materiálov zameraných na problematiku domáceho násillia, sexuálneho zneužívania detí a komerčného sexuálneho vykorisťovania
9. Aktivity smerujúce k systémovým zmenám s cieľom zlepšiť postavenie obetí domáceho násillia

L'UDSKÉ ZDROJE

- *Manažment organizácie*: 2 osoby (výkonný riaditeľ, programová manažérka)
- *Detské krízové centrum Náruč*: 13 pracovníkov na plný úväzok (riaditeľ, psychologička, soc. pracovníčka, 7 vychovávateľov, ekonómka, kuchárka, gazdiná); 1 na čiast. úväzok + 4 na dohodu
- *Poradensko-tréningové centrum Náruč Čadca*: 3 sociálne pracovníčky na plný úväzok, 2 psychologičky na dohodu (12 hod./týždenne)
- *Poradňa pre rodinu v kríze Náruč Žilina* : 1 právnička + 1 sociálna pracovníčka na plný úväzok, jedna pracovníčka na 4/5 úväzok, 3 psychológovia na dohodu

NAŠE HLAVNÉ AKTIVITY V ROKU 2009

1. INŠTITUCIONÁLNY ROZVOJ

Po 11 rokoch pôsobenia našej organizácie v oblasti pomoci týraným deťom, ženám a rodinám ohrozeným domácim násilím rozsah nášho pôsobenia (intervenčné programy, poradenstvo, prevencia, vzdelávacie aktivity, legislatívne aktivity, medzinárodná spolupráca...), počet odborných pracovísk (3) a počet zamestnancov dosiahli mieru, ktorá si vyžaduje stabilný inštitucionálny rámec, permanentnú prácu s tímom a smerovanie k vyššej úrovni riadenia celej organizácie aj jej jednotlivých programov. Z tohto hľadiska sme v uplynulom roku vnímali silnejúcu potrebu zavedenia procesov riadenia kvality, s dôrazom na tvorbu štandardov kvality ako nástroja efektívneho fungovania organizácie a rozvoja služieb orientovaných na klienta.

Na tieto požiadavky sme zareagovali v rámci projektu „**Inštitucionálny rozvoj OZ Náruč - Pomoc deťom kríze**“, ktorý bol **podporený grantom z Islandu, Lichtenštajnska a Nórska prostredníctvom Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu**.

Do projektu sme sa pustili so zámerom prispieť k posilneniu udržateľnosti organizácie, k zavedeniu procesov riadenia kvality a k rozvoju moderných, na klienta orientovaných sociálnych služieb, ktoré klientom organizácie pomôžu zvládnuť ohrozujúce životné situácie a začleniť sa do normálneho života.

V záujme dosiahnutia tohto zámeru sme sa sústredili na dosiahnutie 6 základných cieľov:

1. Spracovať a zaviesť štandardy kvality do poskytovania služieb
2. Posilniť kapacitu organizácie prostredníctvom rozšírenia poradenských tímov pre obeť domáceho násillia v našich poradniach v Žiline a Čadci
3. Zaviesť nové služby pre klientov a klientky našich pracovísk zamerané na posilnenie ich sociálnej inklúzie
4. Do služieb pre rodiny väčšmi zapojiť dobrovoľníkov
5. Zvýšiť odborné kompetencie našich pracovníkov a dobrovoľníkov
6. Zintenzívniť spoluprácu MVO so zástupcami verejnej a štátnej správy v prospech obetí DN

S realizáciou projektu sme začali v júni 2009, ukončený bude v septembri 2010. V priebehu roku 2009 sme rozbehli väčšinu projektových aktivít, z ktorých niektoré sú bližšie spomenuté v ďalších častiach tejto správy.

2. POMOC OHROZENÝM DEŤOM A RODINÁM V RÁMCI DETSKÉHO KRÍZOVÉHO CENTRA NÁRUČ

Detské krízové centrum Náruč (DKC Náruč) je zariadenie pobytového typu, zamerané primárne na poskytovanie komplexnej pomoci týraným, zneužívaným a zanedbávaným deťom, ktoré museli byť vzhľadom na akútne ohrozenie vyňaté zo svojho rodinného prostredia. Kapacita DKC Náruč je 22 klientov, služby sú poskytované nepretržite. Veková hranica našich detských klientov je 3 – 18 rokov, prednostne sa však zameriavame na deti vo veku 3 – 14 rokov. V prípade umiestnenia detí s matkou spodná veková hranica nie je rozhodujúca.

Deti sa k nám dostávajú rôznymi spôsobmi, najčastejšie na základe rozhodnutia súdu (predbežné a výchovné opatrenia), ale tiež na základe dohody s rodičmi alebo inými zákonnými zástupcami.

V roku 2009 sme v DKC Náruč poskytli pomoc pobytovou formou:

- počet všetkých klientov v roku 2009: 39
- z toho detí: 37 detí
- matiek: 2

- do pôvodných rodín sa vrátilo 5 detí
- do pestúnskej starostlivosti bolo umiestnené 1 dieťa,
- do náhradnej osobnej starostlivosti 2 deti
- do profesionálnych rodín boli umiestnené 3 deti
- do detských domovov 4 deti
- do iných zariadení bolo presunutých:
  - 1 matka + 5 detí – Ubytovňa Žilina
  - 2 deti LÚČ /s matkou/
  - 3 deti Brieždenie /k matke/
  - 2 deti DOR /k matke/

Vekový rozsah klientov DKC Náruč v roku 2009:

- od 0-1 roku 0 detí
- od 2-3 rokov 1 dieťa
- od 4 – 6 rokov 3 deti
- od 7 – 15 rokov 31 detí
- od 16 – 18 rokov 2 deti
- nad 18 rokov 2 matky

Príčiny umiestnenia detí do DKC Náruč boli rôzne a často sa navzájom prekrývali:

- podozrenie z týrania/týranie – 10 klientov
- zanedbávanie/vážne ohrozenie alebo narušenie výchovy – 33 detí
- opustenie dieťaťa - 1 dieťa
- sexuálne zneužívanie – 1 dieťa

Priemerná doba pobytu v DKC

39 klientov, ktorí v roku 2009 našli útočisko v DKC Náruč, strávilo u nás v priemere 175 dní.

SLUŽBY DKC NÁRUČ

Keďže doba umiestnenia detí do nášho centra je časovo obmedzená, snažíme sa využiť ju čo najefektívnejšie. V DKC Náruč im poskytujeme ucelený balík služieb, zahŕňajúci krízovú intervenciu s následnou psychologickou a špeciálno-pedagogickou starostlivosťou, sociálnu starostlivosť, zabezpečenie školskej a zdravotnej starostlivosti a spoluprácu pri vyhľadávaní náhradných foriem rodinnej starostlivosti.

Väčšia časť intervenčných programov zameraných na rehabilitáciu traumy u detských obetí násilia spadá od júla 2009 pod **aktuálne realizovaný projekt „Každým dňom o krok silnejší“** (trvanie do júna 2010), **ktorý podporuje Fond Hodina deťom**. Cieľom projektu je posilniť klientov DKC Náruč v 3 oblastiach, v ktorých zlyhávajú: oblasť vnútorného prežívania, sociálna oblasť, školská oblasť. Medzi aktivitami projektu sú zaradené voľnočasové, výchovné a terapeutické aktivity pravidelného i jednorazového charakteru, ktoré popisujeme nižšie. Vďaka finančnej podpore z projektu sa nám podarilo posilniť tím o 2 externých terapeutov, pani učiteľku, zrealizovať letný výchovno-rekreačný pobyt pre klientov DKC Náruč, jesenný tábor a skvalitniť komunitné stretnutia prostredníctvom zavedenia nového systému hodnotenia detských klientov a využitia biblioterapie.

Psychologická starostlivosť

V rámci psychologickkej starostlivosti sa zameriavame na *diagnostiku, individuálnu a skupinovú terapiu* pre detských aj dospelých klientov (matky). Cieľom terapie je pomôcť deťom aj dospelým vyrovnáť sa s následkami traumy, ktorú prežili a nájsť nový pohľad na seba i na svet okolo, naučiť ich lepšie zvládať rôzne problémové životné situácie. Dlhodobá terapeutická starostlivosť je zameraná na pretváranie vzťahu k sebe a druhým cez zážitok akceptujúceho a bezpečného vzťahu zo strany terapeuta. Individuálna terapia u detí je zameraná na emočnú stabilizáciu dieťaťa, prerozprávanie a prepracovanie traumatických zážitkov dieťaťa, porozumenie domácemu násiliu a alkoholizmu v rodine, prepracovanie a zrealnenie vzťahov a postojov k členom rodiny, posilnenie funkčných príbuzenských väzieb, prípravu dieťaťa na návrat do biologickej rodiny, resp. do náhradnej rodinnej starostlivosti prípadne ústavnej výchovy.

Poskytovateľmi terapie sú 2 psychológovia a 1 špeciálna a liečebná pedagogička.

Uvedené terapeutické činnosti sú doplnené o arteterapiu, muzikoterapiu, biblioterapiu, ergoterapiu a pod. Na podporenie týchto terapeutických postupov sme v roku 2009 zrealizovali **projekt „Tvorivá dielňa ako nástroj terapeutickkej pomoci pre deti z Náruče“**. Cieľom projektu bolo prispieť k rozšíreniu terapeutických nástrojov využívaných v práci s týranými, zneužívanými a zanedbávanými deťmi umiestnenými v Detskom krízovom centre Náruč. V rámci projektu sa nám podarilo zariadiť a vybaviť pracovnú dielňu pre deti stolárskym a pracovným náradím, vrátane materiálu na prácu s hlinou (keramická dielňa) a tiež doplniť vybavenie terapeutickej miestnosti detským nábytkom, divadlom, hudobnými nástrojmi a didaktickými hračkami. Vďaka novému zariadeniu nám tieto priestory od septembra 2009 umožňujú do terapeutického procesu s deťmi zaraďovať techniky ergoterapie, arteterapie, dramaterapie a muzikoterapie. Nové techniky napomáhajú deťom prerozprávať ich životný príbeh a vyjadriť emócie a tiež budovať ich zdravé sebadomie tým, že dokážu samy niečo vytvoriť.

Projekt bol podporený v rámci zamestnaneckého grantového programu KIA MOTORS prostredníctvom Nadácie Pontis.

Sociálna starostlivosť

Neoddeliteľnú súčasť služieb pre klientov tvorí sociálna starostlivosť, v rámci ktorej naša sociálna pracovníčka vykonáva sociálnu diagnostiku a poradenstvo, je v kontakte so všetkými relevantnými inštitúciami a pracuje s rodinami našich klientov, najmä v prípadoch, kde sa zachovala šanca na úpravu rodinných pomerov a návrat dieťaťa späť do rodinného prostredia. Zodpovedá za vedenie prípadov klientov.

Výchovno-vzdelávacie aktivity

Deťom umiestneným v DKC Náruč sa venujú 7 vychovávateľa a vychovávateľky, ktorí vo svojej práci úzko spolupracujú s psychológmi a sociálnou pracovníčkou. Práve vychovávateľa trávia s deťmi najviac času, starajú sa o ne, dohliadajú na plnenie ich školských a iných povinností či vytvárajú priestor pre hru a rôzne voľnočasové aktivity. Dôležitou súčasťou ich práce sú večerné komunity, kde sa stretávajú všetky deti a vychovávateľa v službe, aby sa podelili o všetky radosti aj starosti, ktoré zažili počas dňa. *Od septembra 2009 je jedna večerná komunita v týždni venovaná biblioterapii – čítaniu príbehu a jeho rozboru spoločne s deťmi.* Raz do týždňa sa koná veľká komunita, na ktorej sa okrem detí a vychovávateľov stretávajú aj ďalší pracovníci centra. Tieto spoločné stretnutia podporujú vzájomnú komunikáciu a napomáhajú pocitu spolupatričnosti, ktorý vytvára priaznivé podmienky pre spoločné napredovanie.

Voľnočasové aktivity

Počas roka sa deťom venujeme aj po športovej, turistickej či kultúrnej stránke. Snažíme sa dopriať im rovnaké možnosti, aké majú ich rovesníci, t.j. dostatok príležitostí na hru, bicyklovanie, pešiu turistiku, hry na ihrisku a v klubovni, návštevy kultúrnych podujatí, plávanie a podobne. Za to, že deti z nášho centra mohli absolvovať plavecké kurzy a v priebehu roka využívať možnosti krytého bazéna patrí naša vďaka Mestskej krytej plavárni Žilina a Klubu plaveckých športov NEREUS v Žiline.

Inštitucionálne posilnenie DKC Náruč

Rok 2009 vnímame veľmi pozitívne z hľadiska formovania tímu DKC. Vzájomnú spoluprácu, zohranosť a koordináciu jednotlivých pracovných činností sa podarilo v poslednom čase vyladiť na veľmi dobrú úroveň. Začíname žať ovocie energie, ktorú sme vložili do psychosociálnych výcvikov, strategických a plánovacích stretnutí. Ďakujeme všetkým, ktorí sa o to pričínili.

Ako ide čas a my sa snažíme skvalitňovať služby pre našich klientov, rozširujú sa aj potreby na personálne zabezpečenie aktivít naplňajúcich tieto služby: v roku 2009 sme zaviedli pravidelné supervízie pre pracovníkov DKC, rozšíril sa tím odborníkov – pribudli 2 externé terapeutky, štandardne pri príprave na vyučovanie pomáhala skúsená pani učiteľka, pribrali sme aj pomocnú silu pre gazdinú...

Rok 2009 bol aj rokom „budovateľským“. Podarilo sa nám vybudovať a sprevádzkovať dlho odkladanú kanalizačnú prípojku, ukončiť práce na altánku s grilom, ktorý by mal v budúcnosti slúžiť na oddych aj tvorivé aktivity počas letných dní. Dobudovali sme tiež parkovisko pred budovou Náruče, čím sme deťom uvoľnili celú plochu ihriska na hranie, pre deti sme v garáži zriadili dielničku na majstrovanie a v neposlednom rade sme vymaľovali takmer celý interiér budovy.

3. PORADENSKÉ SLUŽBY PRE OBETE DOMÁCEHO NÁSILIA

Súčasťou pomoci pre ohrozené rodiny sú poradenské služby pre obeť domáceho násillia. Od októbra 2005 prevádzkujeme **Poradensko-tréningové centrum Náruč v Čadci, kde obetiam domáceho násillia** poskytujeme široké spektrum poradenských služieb. Podobné služby poskytujeme od marca 2008 v našej **Poradni pre rodinu v kríze Náruč v Žiline**.

Klientmi našich poradní sú najčastejšie ženy, ktoré sú v partnerskom vzťahu dlhodobo vystavené hrubým fyzickým aj psychickým útokom - často bez podpory zo strany najbližších, bez možnosti brániť seba a deti, bez dostatočného finančného zabezpečenia či možnosti zamestnať sa. Prichádzajú s celým komplexom problémov, ktoré vyžadujú komplexnú pomoc.

V rámci sociálneho poradenstva obetiam pomáhame riešiť najpálčivejšie sociálne problémy, zorientovať sa v možnostiach pomoci, ktorú im zo zákona môže poskytnúť obec alebo štát či sprostredkovať im kontakt na ďalšie pomáhajúce inštitúcie či odborníkov. V prípade potreby je súčasťou sociálneho poradenstva tiež sociálna asistancia a sprevádzanie klientiek na príslušné inštitúcie.

Na sociálne poradenstvo nadväzuje právne poradenstvo a právna pomoc v oblastiach akými sú vypracovanie písomných podaní na súdy a políciu (trestné oznámenia, návrhy na doplnenie vyšetrovania, sťažnosti na postup vyšetrovateľa) ako aj všetky druhy podaní na súdy do občiansko-

právných konaní. (návrhy na rozvod, zverenie detí, výživné, vydanie predbežných opatrení...) či zastupovanie klientiek/klientov v trestnom konaní a sprevádzanie na občiansko-právne konania.

Neoddeliteľnou súčasťou pomoci obetiam domáceho násillia je psychologické poradenstvo a terapia, v rámci ktorých sa zameriavame na prekonanie krízy, vyrovnávanie sa s traumou a tiež na ich celkový osobnostný rozvoj, zvyšovanie zdravej sebadôvery a sebavedomia, rozvoj sociálnych zručností ako sú komunikácia, asertivita, riešenie konfliktov, spolupráca, ale i na praktické kompetencie, ktoré im pomôžu vyrovnat' sa s prežitými útrapami a ľahšie sa zaradiť do normálneho života.

Služby PTC Náruč v Čadci do 31.12.2009 využilo 521 obetí domáceho násillia, pričom nárast v roku 2009 predstavoval 126 osôb. Pracovníčky poradne v roku 2009 poskytli celkom 5 186 odborných konzultácií.

V Poradni pre rodinu v kríze Náruč v Žiline sme za uplynulé 2 roky poskytli odbornú pomoc 382 obetiam domáceho násillia, pričom nárast v roku 2009 predstavoval 200 osôb.

Pomoc obetiam domáceho násillia v našich poradniach poskytujeme vďaka podpore Žilinského samosprávneho kraja, Mesta Žilina a grantu z Islandu, Lichtenštajnska a Nórska prostredníctvom Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu

DOPLNKOVÉ PROGRAMY PRE KLIENTKY A KLIENTOV NAŠICH PORADENSKÝCH CENTIER

Poradňa pre rodinu v kríze Náruč v Žiline

Významnou súčasťou práce PRK Náruč je popri odbornom poradenstve tiež poskytovanie služieb pre občanov ubytovaných v Zariadení dočasného bývania mesta Žilina a podporných služieb pre ženy – obeť násillia, ktoré sú klientkami Poradne pre rodinu v kríze Žilina.

Služby Zariadenia dočasného bývania mesta Žilina sú určené občanom, ktorí sa z rôznych dôvodov ocitli v náhlejši sociálnej núdzi, v ohrození zdravia alebo bez prístrešia. Medzi cieľové skupiny patria predovšetkým obeť domáceho násillia, ktoré sa ocitli v krízovej situácii, ľudia v situácii sociálnej núdze s následkom straty bývania, chovanci z detských domovov po dovŕšení plnoletosti, obeť živelnéj pohromy a podobne. V roku 2009 boli v rámci ubytovne služby poradne poskytnuté 28 klientom. Išlo najmä o:

- Emocionálna podpora, ventilačné rozhovory formou návštevnej služby (1 krát týždenne)
- Sociálne poradenstvo
- Osobná asistencia
- Právne poradenstvo
- Špecializované psychologické poradenstvo
- Skupinky na rozvoj rodičovských zručností pre matky s deťmi (*skupinová filiálna terapia*)
- Sociálne poradenstvo v súvislosti s uplatnením sa na trhu práce, pomoc pri hľadaní zamestnania

Podporné služby pre ženy – obeť domáceho násillia zahŕňajú:

- Asistenciu klientkam a ich deťom v rámci dobrovoľníckych programov „Veľký kamarát“ a „Podpora rodiny“
- Skupinky na rozvoj rodičovských zručností pre matky s deťmi (skupinová filiálna terapia)
- Podporné skupiny pre ženy / svojpomocné kluby (stretnutia 1xmesačne od júna 2009)
- Detské skupinky (stretnutia 1x mesačne od septembra 2009)

Poradensko-tréningové centrum Náruč v Čadci (PTC Náruč)

SVOJpomocné kluby a detské skupinky

Každú prvú stredu v mesiaci prebiehajú v poradni v Čadci svojpomocné kluby pre klientky poradne a súbežne s nimi skupinové stretnutia pre ich deti (detské skupinky). V roku 2009 sa uskutočnilo 12 klubov, ktorých sa zúčastňovalo 16 žien a 37 detí. Kluby vytvárajú pre ženy priestor, kde sa za účasti facilitátorky môžu cítiť bezpečne a slobodne, odreačovať sa od každodenných problémov, vzájomne sa podeliť o svoje problémy aj úspechy, nadviazať nové sociálne väzby a navzájom sa podporiť v ich ťažkej životnej situácii. Podľa potreby bol program klubov doplnený o edukačný rozmer.

Program detských skupiniek tvorili zase hry zamerané na vzájomné spoznávanie, získavanie sociálnych zručností a psychické uvoľnenie atď.

DENNÝ LETNÝ TÁBOR PRE DETI KLIENTIEK PTC NÁRUČ

Vďaka sponzorom pribudla v roku 2009 ďalšia podporná aktivita pre deti z PTC Náruč. V auguste sme uskutočnili 5 dňový bezplatný denný tábor zvyšovania sociálnych zručností pre 10 detí. Deti si z neho odnášali dobrú náladu bez úrazu, spomienky na výlet do skanzenu, tancovačku hip-hopu, návštevu v Kysuckej knižnici a stretnutie s rozprávkovou Pipi, maľovanie tričiek, plávanie a športové súťaže na plavárni, kopec zmrzliny a interaktívne hry, slávnostný obed v pizzerii, ocenenie pozitívneho správania. Všetky deti pochádzali z neúplných rodín a mali príležitosť sa v pokojnom prostredí uvoľniť, odreagovať, naučiť sa nové vzorce správania, komunikovania, spoznať ľudí, ktorým môžu dôverovať. Mamy, ktoré sú na ich výchovu po celý rok samé si mohli trocha vydýchnuť a zažiť dobrý pocit, že ich deti cez prázdniny mali užitočný program. Deťom sa venoval tím odborníkov v zložení zamestnancov Náruče – 2 sociálne pracovníčky, psychologička a 3 dobrovoľníci.

EVIDENCIA A POŽIČIAVANIE ODBORNEJ LITERATÚRY V PTC

V PTC disponujeme odbornou literatúrou. Knihy z knižnice PTC využívame nielen na interné účely, ale tiež na edukáciu klientiek, dobrovoľníkov alebo študentov, ktorí sú u nás na odbornej stáži.

ROZVOJ FILANTROPIE V PTC NÁRUČ

Osobitnú zmienku si zaslúži rozvoj filantropie v PTC Náruč. Pracovníčky sa v spolupráci s ďalšími inštitúciami snažili sprostredkovať rodinám vo svojej starostlivosti pomoc, ktorá presahovala možnosti poradne. Radi by sme sa aj touto cestou poďakovali všetkým darcom, ktorí pomohli:

- ŽELAJ SI, o.z., je organizácia, ktorá plní tajné sny dlhodobu chorých a umierajúcich detí. Organizácia plní tieto sny v rámci svojich možností, alebo prostredníctvom darcov, ktorí venujú dar, prípadne finančné prostriedky ŽELAJ SI, o.z., a to ich ďalej daruje konkrétnym deťom. Darca prostredníctvom formulára, zverejneného na internetovej stránke, zaevidoval želanie dlhodobu chorého dieťaťa jednej klientky PTC Náruč a rozhodol sa splniť mu sen – daroval mu set nákladného vláčika s dieselovou lokomotívou a početnými doplnkami.
- NADÁCIA POMOC DEŤOM V OHROZENÍ darovala klientke s 5 deťmi v hmotnej núdzi šekovú poukážku v hodnote 200 € na nákup potravín. Hygienických a čistiacich potrieb.
- To, čo je pre bežné rodiny štandardom, je pre našu klientelu zväčša luxusom. V našom poradenskom centre preto hľadáme aj ďalšie spôsoby, ako týmto rodinám uľahčiť život. Jedným z nich je aj nový projekt OZ DOBROTA SV. ALŽBETY, ktorý otvorila v roku 2009 pod názvom Podpora kysuckých rodín v sociálnych kolíziách. Projekt je zameraný na pomoc a podporu rodín, ktoré sa ocitli v nepriaznivej sociálnej i ekonomickej situácii a nie sú schopné prekonať vzniknuté problémy vlastnými silami. Pomoc bude viac menej finančného charakteru, veľmi konkrétna a adresná. V mene Poradensko – tréningového centra Náruč v Čadci nám bolo umožnené zverejniť na internetovej stránke OZ Dobrota prosbu o poskytnutie finančného príspevku na pomoc deťom a rodinám ohrozeným domácim násilím. Aj malý finančný príspevok nám umožní skvalitniť služby a poskytnúť adresnú pomoc rodinám, deťom, komunite.....
- Z príspevkov, ktoré sa podarilo získať oslovením vybraných darcov v roku 2009, sme zriadili POHOTOVOSTNÝ FOND PTC NÁRUČ PRE RODINY V KRÍZOVÝCH SITUÁCIÁCH. Podarilo sa účelovo vyzbierať 1 485, 68 €. Tieto financie sú formou návratných aj nenávratných príspevkov používané na preklenutie náhlej krízovej situácie v rodine ako napríklad: preplatenie liekov, preplatenie cestovného klientkam, poskytnutie finančných prostriedkov na zabezpečenie základných potrieb v čase, keď rodiny ostali bez finančných prostriedkov (bez výplaty, dávok, resp. kým si vybaví vyplácanie napr. náhradného výživného atď.). Od októbra 2009 do konca roka sme tak mohli poskytnúť 13 intervencií rodinám v akútnej krízovej sociálnej situácii. V jednom prípade sa nám pomocou prostriedkov z tohto fondu podarilo zabrániť deložovaniu rodiny s 5 deťmi.
- Rodine našej klientky so 4 deťmi sme vďaka individuálnemu sponzorovi mohli podarovať osobný počítač.
- V novembri na pozvanie europoslanca pána Mikolášika jedna klientka v sprievode sociálnej pracovníčky PTC Náruč absolvovali edukačno - poznávací výlet do Bruselu, kde sa okrem iného zúčastnili zasadania európskeho parlamentu, navštívili svetoznáme Atómium a Minieurope a absolvovali prehliadku mesta Brusel.
- Koncom roka deti našich klientiek potešil aj Mikuláš, ktorý im vďaka Únii žien Slovenska a p. Gánoczyovej priniesol 25 balíčkov plných sladkostí a ovocia pre deti PTC Náruč.

Všetkým darcom aj touto cestou ďakujeme!

4. TÁBORY

Neoddeliteľnou súčasťou našich aktivít boli rovnako ako po iné roky tábory pre deti z nášho krízového centra a z rodín, ktoré sú v odbornej starostlivosti poradenských centier Náruč v Čadci a Žiline. Tieto tábory sú nielen vítaným spestrením života našich klientov, ale najmä možnosťou, aby sa naučili lepšie spoznať sami seba, svojich priateľov a rôzne kúty Slovenska. Všetky tieto aktivity priamo či nepriamo podporujú u našich klientov rozvoj ich osobnosti a životných zručností.

Vybrané aktivity pre deti počas roka a letných prázdnin

- 28.02.-07.03.2009 Jarný tábor Očkolandia, Prievidza RZ –Hlboké. Zúčastnilo sa 8 detí.
- Letný stanový tábor Podsuchá organizovaný OZ Detské Centrum Ružomberok v termíne 01.-15. júl 2009. Zúčastnilo sa 13 detí.
- Letný tábor Ružomberok organizovaný OZ Detské Centrum Ružomberok pre mladšie deti do 9 rokov v termíne 01.-15. júl 2009. Zúčastnilo sa 6 detí.
- Letný denný tábor organizovaný Klubom plaveckých športov NEREUS v termíne 27.-31. jún 2009. Zúčastnilo sa 12 detí. Deťom sa denne venovali skúsení lektori v čase od 8 do 16 hod.
- 01.-15.08.2009 Letný tábor Očkolandia Stará Turá, RZ –Javorinka. Zúčastnilo sa 24 detí .
- 20.-28.08.2009 Letný výchovno-rekreačný tábor pre klientov DKC Náruč v Súľove, chata Kinex. Tábor bol podporený z Fondu Hodina deťom, v rámci projektu „Každým dňom o krok silnejší“. Zúčastnilo sa 28 detí, 1 mamička, 6 lektorov z radov DKC Náruč, 2 dobrovoľníci.
- 28.-30.10.2009 Jesenný tábor Chata Orol vo Vrátnej – Sokolie. Trojdňový pobyt detí DKC a mamičiek s deťmi umiestnených v DKC. Celý pobyt hradil sám majiteľ chaty pán Štefko, za čo sa mu chceme aj touto cestou poďakovať. Pobyt bol jednou z aktivít projektu „Každým dňom o krok silnejší“, podporeného z Fondu Hodina deťom.

5. VÝCHOVNO-REKREAČNÉ POBYTY

Počas druhého polroku 2009 sme usporiadali jeden výchovno-rekreačný pobyt pre vybranú skupinu 30 detí z regiónu Žilina, jeden výchovno-rekreačný pobyt pre 25 detí z regiónu Bytča a dva výchovno-rekreačný pobyt pre 15 detí z regiónu Martin so zameraním na zmiernenie a odstránenie porúch správania a rozvoj sociálnych zručností.

Dva pobyty sme realizovali v lokalite Martinské Hole v Hoteli Martinské Hole. Tu sme našli ideálne podmienky pre realizáciu programovej náplne výchovno-rekreačných pobytov. Ocenili sme najmä pokojné prostredie v okolí hotela, zároveň ideálne pre outdoorové športové aktivity. Taktiež vedenie a personál hotela nám plne vyšiel v ústrety. Dva ďalšie pobyty sme realizovali už v známej a osvedčenej lokalite Súľovských skál na chate Kinex a na chate Orol vo Vrátnej.

Program pozostával z časti výchovnej (sociálno-psychologický výcvik) a rekreačnej (športové a kultúrne podujatia). Všetky aktivity v rámci programu boli realizované zážitkovou formou. Účastníkom programu bolo poskytnuté psychologické a sociálne poradenstvo (tak skupinové, ako aj individuálne) prostredníctvom kvalifikovaného personálneho zabezpečenia: odborný tím bol zložený z psychológov, špeciálneho a liečebného pedagóga a pedagogických pracovníkov – 4 zamestnancov Detského krízového centra Náruč v Žiline – Zádubní a 2 externých lektorov - záchranár a herec. Všetci členovia odborného tímu boli ľudia s viacročnými skúsenosťami s prácou s deťmi pochádzajúcimi zo sociálne znevýhodneného prostredia a deťmi s poruchami správania. Tím dopĺňali dvaja dobrovoľníci.

Ako hlavné programové témy sme si vybrali tému rytiersku (deti Žilina, Bytča) a Robin Hood (deti Martin), do ktorých sme mohli premietnuť celý rad morálnych a výchovných hodnôt, a tak ich preniesť hrovou a motivačnou formou na deti. Súčasťou výchovno-terapeutických metód bola aj hipoterapia v lokalite obce Súľov. Deti sa zúčastnili tiež plavby na pltiach na rieke Váh, boli na kúpalisku v Žiline, mali možnosť pracovať a vyskúšať si rôzne zaujímavé výtvarné techniky (maľovanie na textil, práca s hlinou a pod.). V čase odpočinku si ako relaxačnú techniku obľúbili pravidelný autogénny tréning pod vedením psychologičky.

Dôležitým výchovným prvkom v programovej náplni počas pobytov boli večerné sedenia v kruhu tzv. komunity. Deti tam mali možnosť slobodne vyjadriť svoje pocity, názory, mohli hovoriť o zážitkoch počas dňa, problémoch, radoostiach, ale tiež to bol priestor, keď sme deťom vyjadrovali pochvalu, povzbudenie, usmernenie a v prípadoch potreby aj nespokojnosť. Práve pochvala, uznanie a povzbudenie je to, čo deťom doma často chýba.

Jedným z aspektov, ktorý v rámci pobytov dlhodobu vnímame ako dôležitý je, že samotný program síce deťom mnohé dal, posunul ich dopredu, no aby bol efekt výraznejší, je potrebné s deťmi pracovať a byť v kontakte aj v čase medzi výchovnými pobytmi. Preto sme z každého pobytu vytypovali niekoľko detí resp. rodín, kde sme identifikovali problémy závažnejšieho charakteru a v spolupráci s úradmi sme podnikli postupne kroky smerujúce k náprave. S týmito rodinami a deťmi pracujeme dodnes a niektoré z detí sú už umiestnené aj v našom zariadení. Ochranu a pomoc v našom zariadení našla tiež matka s tromi deťmi, ktoré sa zúčastnili našich pobytov, počas ktorých sme zistili, že matka a deti sú obeťami domáceho násillia.

Program výchovno-rekreačných pobytov sa ukázal ako veľmi efektívny spôsob prevencie a zmiernenia porúch správania. Sme presvedčení, že program výchovno-rekreačných pobytov je jeden z významných spôsobov, ako vplývať na ohrozené skupiny detí, a tým napomáhať k sanáciám celých rodín. Je to tiež účinný spôsob prevencie, možnosť ako odhaliť prípadné násillie páchané v rodine.

6. VÝCHOVNÝ A SOCIÁLNY PROGRAM PRE DETÍ

Od roku 2006 sa v spoluprácu s ÚPSVaR v Čadci podieľame na naplňaní priorít v oblasti sanácií rodín. V roku 2009 sme mali v programe zaradených celkom 5 detí z 3 rodín. Všetky deti boli vo veku vyše 16 rokov, čo značne komplikovalo úspešnosť programu. V rodinách sme zistili dlhoročné nahromadené sociálno-patologické javy.

Sociálna práca s rodinami bola obmedzená pasívnym prístupom rodičom k riešeniu problémov v rodine, rodičom chýbala motivácia k spolupráci. Mladiství účastníci 6-mesačného výchovného a sociálneho programu tiež neboli dostatočne motivovaní meniť škodlivé vzorce správania nadobudnuté v rodine. V programe sa podarilo síce u 2 adolescentov „pozastaviť záškoláctvo“, tento výsledok však považujeme za prechodné zlepšenie, nie trvalý stav., keďže sa nepodarilo vyriešiť primárne problémy rodiny. Súčasťou programu bola príprava 2 mladistvých na opravné skúšky v škole. Úspešne ich však zvládol a do vyššieho ročníka SOU postúpil iba 1 účastník programu.

Pre budúcnosť si vieme predstaviť úspešnosť práce s rodinami v podstatne vyššom meradle, avšak za predpokladu, že by bolo možné do systému zaviesť nasledujúce podmienky:

- do programom zaraďovať rodiny, v ktorých sa zachovali emocionálne väzby medzi rodičmi a deťmi, ako aj ďalšie predpoklady reálneho fungovania rodiny; nezaraďovať rodiny dysfunkčné, ktoré z objektívnych dôvodov nie sú do sanácie vhodné resp. v ktorých je už na sanáciu neskoro
- zabezpečiť kontinuitu sociálnej práce s rodinou
- priority na ÚPSVaR viac vyvážiť a zároveň rozšíriť o preventívne opatrenia - napr. o programy zvyšovania rodičovských zručností, zvyšovanie sociálnych kompetencií detí a ďalšie na mieru šité programy podľa potrieb jednotlivých rodín.
- spružniť systém výberu rodín do programov (akreditované subjekty, učitelia, pediatri a ďalší profesionáli prichádzajúci do styku s ohrozenými deťmi / rodinami by mohli odporúčať deti a rizikové rodiny do programov, čím by sa ohrozené rodiny zachytávali skôr a s menšími negatívnymi následkami)

7. FILIÁLNA TERAPIA

Filiálnu terapiu ako metódu zameranú na skvalitnenie vzťahu matka – dieťa využívame v rámci terapeutického pôsobenia na rodiny, ktoré sú v starostlivosti DKC Náruč alebo poradní Náruč. V roku 2009 sme začali využívať skupinovú formu filiálnej terapie, pri ktorej sa stretávala skupina matiek s 2 lektormi – terapeutmi v rámci 15 inštruktážno-terapeutických stretnutí. V druhej polovici programu absolvovali účastníčky a ich deti 5-dňové vzdelávacio-rekreačné sústredenie pre matky s deťmi.

Aktivity filiálnej terapie prebiehali v roku 2009 pod hlavičkou 2 projektov:

Projekt „Zefektívnenie práce s rodinami ohrozenými domácim násillím“ podporený programom SPP – Opora a Grantovým systémom mesta Žilina

Projekt „Inštitucionálny rozvoj OZ Náruč - Pomoc deťom kríze“, podporený grantom z Islandu, Lichtenštajnska a Nórska prostredníctvom Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu.

Spolu sme v roku 2009 metódou skupinovej filiálnej terapie pracovali s 12 matkami a ich 25 deťmi.

Uskutočnili sme 1 vzdelávacio-rekreačné sústredenie pre matky s deťmi (6.-10. máj 2009) za účasti 4 lektorov, 35 účastníkov (z toho 11 matiek a 24 detí) a 4 dobrovoľníkov, ktorí bez nároku na odmenu odpracovali 115 dobrovoľníckych hodín.

Vďaka filiiálnej terapii mali matky a deti možnosť tráviť spolu viac času, čo prispelo k prehĺbovaniu ich vzájomného vzťahu a porozumenia. Prejavili sa aj pozitívne zmeny správania u detí (deti viac kooperujú, sú smelšie, pribojnejšie, iniciatívnejšie, aktívnejšie.) Matky si upevnili a rozšírili rodičovské zručnosti, ktoré im umožňujú pochopiť a pomenovať pocity dieťaťa, naladiť sa na ústretivejšie prijímanie dieťaťa, zadať mu hranice či vyvolať dôsledky správania... Filiálnu terapiu by sme vzhľadom na dobré výsledky a odozvy zo strany matiek aj detí radi využívali aj v budúcnosti tak, aby sa stala štandardnou súčasťou ponuky našich služieb.

8. PREVENCIA, VZDELÁVANIE, OSVETA, SIEŤOVANIE

V roku 2009 naše OZ zrealizovalo projekt zameraný na prevenciu domáceho násillia pod názvom: **„Prevenciou a vzdelávaním proti násilliu páchanému v rodinách“**. **Projekt bol podporený Radou vlády pre prevenciu kriminality**. Zámerom projektu bolo prispieť k prevencii a eliminácii násillia páchaného na deťoch a v rodinách prostredníctvom vzdelávania pedagógov, sociálnych pracovníkov a odborníkov pracujúcich v oblasti prevencie, zážitkových preventívnych seminárov pre žiakov 2. stupňa ZŠ a študentov SŠ a vydania informačnej brožúry zameranej na pomoc obetiam týrania, zneužívania a zanedbávania.

Cieľom projektu bolo zvýšiť citlivosť cieľových skupín k problémom násillia páchanom v rodinách., poskytnúť účastníkom projektových aktivít základné informácie o násillí v rodine, naučiť ich včas rozpoznávať ohrozujúce signály a zoznámiť ich s postupmi, ako sa chrániť a na koho sa obrátiť v prípade ohrozenia. Projekt prebiehal od 1. 04. 2009 do 31. 12. 2009 a zapojilo sa doň 20 účastníkov vzdelávacích seminárov pre odborníkov + 1 167 žiakov 2. stupňa ZŠ a študentov SŠ z 27 škôl Žilinského a Kysuckého regiónu.

Aktivity projektu sa stretli s veľmi dobrým ohlasom, a to tak zo strany oslovených žiakov, ako aj pedagógov. Zo spätných väzieb je zrejmé, že o túto problematiku je naďalej veľký záujem..

V rámci vzdelávania profesionálov pracujúcich s obeťami domáceho násillia sme nadviazali na našu predchádzajúcu spoluprácu s Krajským riaditeľstvom policajného zboru v Žiline a pokračovali sme vo vzdelávaní policajtov. V rámci projektu **„Zefektívnenie práce polície v oblasti prevencie a eliminácie domáceho násillia II“** bolo v období január - marec 2009 zrealizovaných 6 vzdelávacích seminárov pre príslušníkov PZ SR pôsobiacich v rámci obvodných oddelení PZ Žilina Východ, Žilina Okolie a Žilina Západ. Vzdelávanie bolo zamerané na psychologické a právne aspekty práce s obeťami domáceho násillia, ako aj na riešenie konkrétnych prípadov z policajnej praxe a z praxe poradenských centier Náruč s poukázaním na správnu aplikáciu ustanovení Trestného zákona, Trestného poriadku a Zákona o policajnom zbere. Seminárov sa zúčastnilo spolu 124 príslušníkov policajného zboru.

Vo vzdelávaní policajtov sme pokračovali aj v rámci projektu **„Zefektívnenie práce polície v oblasti násillia – obchodovanie s ľuďmi v Slovenskej republike.“**, v rámci ktorého sme prešli 182 príslušníkov policajného zboru v žilinskom kraji.

Oba projekty boli zrealizované vďaka grantom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, udeleným v rámci systému dotácií na projekty prevencie kriminality a boja proti obchodovaniu s ľuďmi.

V novembri 2009 sme zorganizovali seminár **„Interdisciplinárna spolupráca ako nástroj pomoci rodinám ohrozeným domácim násillím“**, organizovaný v rámci projektu „Inštitucionálny rozvoj OZ Náruč – Pomoc deťom v kríze“, podporeného grantom z Islandu, Lichtenštajnska a Nórska prostredníctvom Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu.

Seminár sa uskutočnil v priestoroch Žilinského samosprávneho kraja. Zúčastnili sa ho 30 zástupcovia organizácií podieľajúcich sa ako partneri na uvedenom projekte (ŽSK, Mesto Žilina, Mesto Čadca, ÚPSVaR Čadca, Obec Skalité), ako aj odborníci z ďalších inštitúcií podieľajúcich sa na pomoci rodinám ohrozeným domácim násillím.

Seminár pozostával zo vzdelávacej časti (odborné príspevky, prípadové štúdie) a z časti venovanej odbornej diskusii včítane výmeny skúseností, analýzy konkrétnych prípadov z odbornej praxe, hľadania optimálnych postupov pri riešení špecifických problémov rodín/obetí domáceho násillia a podobne.

Zámerom seminára bolo prispieť k zintenzívneniu spolupráce inštitúcií podieľajúcich sa na pomoci rodinám ohrozeným domácim násillím a sociálnym vylúčením, na základe príkladov z praxe špecifikovať silné aj slabé miesta v systéme pomoci a spoločne hľadať cesty k tomu, aby táto pomoc bola včasná, pružná a efektívna a obetiam domáceho násillia pomohla zvládnuť ohrozujúce životné situácie a začleniť sa do normálneho života.

V rámci projektu budú v roku 2010 zrealizované ešte dva podobné semináre, kde by mali byť položené základy spoločnej regionálnej platformy na pomoc ohrozeným rodinám.

9. DOBROVOĽNÍCI V NÁRUČI

V rokoch 2007 - 2008 sme naštartovali program systematickej práce s dobrovoľníkmi. V rozvíjaní tohto programu sme pokračovali aj v roku 2009. Novým impulzom pre rozvoj dobrovoľníctva v našej organizácii bolo schválenie projektov **„Zefektívnenie práce s rodinami ohrozenými domácim násilím“**, podporeného Grantovým systémom mesta Žilina a programom SPP–Opora a **„Inštitucionálny rozvoj OZ Náruč – Pomoc deťom v kríze“**, podporeného grantom z Islandu, Lichtenštajnska a Nórska prostredníctvom Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu.

Na podporu aktivít smerujúcich k skvalitneniu práce s ohrozenými rodinami sme sa pokúsili rozšíriť formy dobrovoľníckej činnosti a nasmerovať ju väčšmi na individuálnu prácu s klientmi, a to buď priamo v ich prirodzenom rodinnom prostredí, alebo v rámci aktivít prebiehajúcich v našich poradniach či v Detskom krízovom centre Náruč.

Pre účel udržania podporných dobrovoľníckych služieb v školskom roku 2009/2010 bolo potrebné na jeseň 2009 obnoviť a vyškoliť novú skupinu dobrovoľníkov.

Školenie bolo zamerané na základné vzdelávanie dobrovoľníkov v programoch „Veľký kamarát“ a „Podpora rodiny“, domáce násilie a syndróm CAN, špecifiká cieľových skupín, práca s obeťami domáceho násillia, podporné dobrovoľnícke programy – obsah, úloha dobrovoľníka, komunikácia s klientom, rozvíjanie sociálnych zručností klientov

Školenia v termíne 9.– 11.10.2009 na Chate Zuzana v Oščadnici sa zúčastnilo 12 dobrovoľníkov, z toho 10 nových záujemcov.

V súčasnosti sa už vyškolení dobrovoľníci v rámci programov Veľký kamarát a Podpora rodiny úspešne venujú práci s klientmi našich poradní a krízového centra. Dobrovoľníci pracujú s rodinou priamo v jej prirodzenom prostredí. Dobrovoľníci sú s klientmi kontaktovaní na individuálnej báze jeden k jednému, pričom ide o dlhodobjší kontakt s klientom v rozsahu min 2 hod/týždenne. Služby pre klientky sú dohodnuté vzájomne podľa individuálnych potrieb klientky alebo jej dieťaťa, a to prostredníctvom psychológa alebo sociálneho pracovníka. Dobrovoľníci sa zameriavajú napr. na zmysluplné trávenie voľného času s deťmi, doučovanie, stráženie detí,... (program „Veľký kamarát“) a poskytovanie asistencie matkám pri výchove, starostlivosti o domácnosť, vybavovanie potrebných záležitostí,... („Podpora rodiny).

Dobrovoľníci slúžia pre detských i dospelých klientov ako pozitívne modely správania a zároveň pomáhajú obeť domáceho násillia preklenúť izoláciu od ich sociálneho prostredia.

V roku 2009 sa na týchto programoch podieľalo 23 dobrovoľníkov a poskytli pomoc a podporu 31 deťom, 12 matkám a 11 rodinám. Dobrovoľníci zároveň odpracovali 931 hodín bez nároku na finančnú odmenu.

6 dobrovoľníci sa podieľali ako pomocní lektori pri realizácii letného tábora a vzdelávaco-rekreačného sústreduenia pre matky s deťmi, kde odpracovali 307 hodín bez nároku na odmenu.

V rámci Detského krízového centra Náruč a Poradne pre rodinu v kríze Žilina si osobitne ceníme ochotu a pravidelnú, systematickú asistenciu a pomoc klientom zo strany Ing. Ľuboslavy Kvasnicovej, Mgr. Michaely Císarovej, Emílie Janekovej, Jany Tomaníkovej, Bc. Márie Pravdovej, Ing. Jany Jurovicovej a Lucie Holešovej.

Prácu dobrovoľníkov si veľmi pochvaľujú aj naše sociálne pracovníčky v PTC Náruč v Čadci, kde počas roka s nimi aktívne a pravidelne spolupracovali 4 dobrovoľníci. Osobitne ďakujú Mgr. Zuzke Majchrákovéj, Aničke Sloviakovej, Marošovi Marejkovi a Zuzke Šustekovej, ktorí sa pravidelne podieľali na rôznych aktivitách s deťmi, pochádzajúcimi z ohrozených rodín. Participovali na realizácii denného letného tábora, mikulášskeho klubu, pomáhali mesačne pri detských skupinkách v rámci svojpomocného podporného klubu, doučovali deti, ktoré potrebovali pomôcť so školským učivom a taktiež individuálne i skupinovo pracovali s deťmi v rámci trávenia ich voľného času. V roku 2009 odpracovali v PTC Náruč viac ako 100 dobrovoľníckych hodín.

Všetkým dobrovoľníkom podieľajúcim sa na týchto programoch sa chceme aj touto cestou ešte raz poďakovať.

10. DOBRÝM SRDCOM PROTI NÁSILIU

Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, aj v roku 2009 naše občianske združenie zrealizovalo verejnú zbierku nazvanú **Dobrým srdcom proti násiliu**. Túto zbierku sme zorganizovali už po siedmy krát pri príležitosti Svetového dňa prevencie týrania a zneužívania detí s cieľom získať prostriedky pre deti z nášho krízového centra, zvýšiť informovanosť verejnosti o problematike násilia páchaného na deťoch a prispieť k rozvoju darcovstva. Zbierka bola už po druhý raz zrealizovaná v spolupráci s Nadáciou SPP, ktorá v rámci programu „**Pridáme sa**“ prispeje k celkovému výnosu zbierky rovnakou čiastkou, akú venovali darcovia.

Zbierka odštartovala vo štvrtok 19.11.2009. Na vykonávaní zbierky sa podieľali pracovníci OZ Náruč spolu s dobrovoľníkmi, ktorí oslovovali občanov v uliciach mesta. Vďaka ich spoločnému úsiliu sa za jeden deň podarilo vyzbierať 1 180 €. Naša osobitná vďaka preto patrí nielen darcom, ale aj našim šikovným dobrovoľníkom.

Zbierka bola spojená s informačnou kampaňou zameranou na problémy násilia páchaného na deťoch a v rodinách. Okrem informačných letákov ideu zbierky darcom pripomínali aj medovníkové srdiečka s nápisom Pomôžme deťom.

2% Z VAŠICH DANÍ

Z hľadiska získavania finančnej pomoci v rámci 2% patril rok 2009 v Náruči k najúspešnejším. Podarilo sa nám vyzbierať (100 106,35 €).

Najväčšia časť získaných prostriedkov putovala už tradične na dofinancovanie služieb poskytovaných v Detskom krízovom centre Náruč. Z verejných a štátnych zdrojov sú náklady na prevádzku DKC Náruč pokryté zhruba na 75 %, navyše toto financovanie neumožňuje v plnej miere pokryť náklady na vybrané rozpočtové položky (komunikačné náklady, náklady na prevádzku automobilov...) a vylučuje pokrývanie kapitálových výdavkov (rekonštrukčné práce a pod.). Prostriedky získané z 2% sme teda využili predovšetkým na pokrytie takýchto položiek. Najväčšia suma putovala na vybudovanie novej kanalizačnej prípojky, parkoviska a altánku pre deti v areáli DKC Náruč.

Ďalšie prostriedky získané z asignácie 2% z daní sme použili na pokrytie nákladov súvisiacich s fungovaním združenia a s realizáciou jeho ďalších programov, najmä na: dofinancovanie služieb pre obe domáceho násilia v rámci našich poradenských centier Náruč v Žiline a Čadci, na kultúrne, športové a turistické podujatia pre deti umiestnené v našom detskom krízovom centre, letné tábory, odborné výcviky, semináre a školenia pre profesionálov pracujúcich s deťmi a rodinami ohrozenými domácim násilím a podobne. Tieto prostriedky slúžili tiež na podporu aktivít zameraných na prevenciu násilia a na organizáciu informačných kampaní.

Bez 2% z daní by sme len ťažko mohli uskutočniť projekty, u ktorých sa predpokladá vloženie vlastného vkladu organizácie. V roku 2009 sa táto podmienka týkala väčšiny našich projektov, pričom vlastný vklad v nich predstavoval 5 – 30 % z celkovo vynaložených nákladov. Vďaka 2% sa nám podarilo zrealizovať početné aktivity projektov bez toho, aby sme museli čeliť frustrácii z finančnej tiesne alebo z obáv, či budeme schopní dostať zmluvným záväzkom.

Na tomto mieste by sme chceli v mene všetkých našich klientov - detí i dospelých - vyjadriť naše najúprimnejšie poďakovanie všetkým známym i neznámym darcom. **Osobitne sa chceme poďakovať spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s., ktorá v uplynulom roku najvýznamnejším dielom prispela k celkovo vyzbieranej sume a umožnila nám zrealizovať projekty, ktoré prispeli k ďalšiemu skvalitňovaniu práce s ohrozenými deťmi a rodinami.**

PRÍJMY A VÝDAVKY V ROKU 2009

1. PRÍJMY

Zdroje príjmov	Výška príjmu v Eur	Podiel v %
Štátny a verejný rozpočet	268 067	66,7
- VÚC Žilina	92 445	
- ÚPSVaR Žilina	127 688	
- ÚPSVaR Čadca	4 150	
- ÚPSVaR Martin	9 165	
- Mesto Žilina	22 917	
- Mesto Čadca	332	
- Ministerstvo vnútra SR	8 700	
- ostatné	2 670	
Blokové granty EHP/NFM/SR	31 398	7,8
Granty	7 313	1,8
Ostatné príjmy – tržby z predaja služieb a iné	6 639	1,7
Úroky z účtov v banke	113	
Príjmy od fyzických osôb	3 258	0,8
Príjmy od PO	1 257	0,3
Príjmy z 2 %	83 818	20,9
SPOLU	401 863	100

* Poznámka: V roku 2009 celkové príjmy z 2% predstavovali čiastku 100 106,35 €

2. VÝDAVKY

Materiálne náklady kanc. potreby, stravné, PHM...	43 529
Spotreba energie (voda, el. energie, plyn)	13 386
Služby (poštovné, telefóny, náklady na konkrétne akcie, poplatky banke...)	61 859
Opravy a údržba	14 147
Mzdové náklady	204 586
Cestovné	2 044
Zákonné soc. poistenie, soc. fondy	63 670
Poskytnuté dary	16 678
Daň	383
Iné náklady	1 819
Obstaranie kapitálových investícií	10 622
SPOLU	432 723

3. SÚVAHA k 31.12.2009

Účet		AKTÍVA	PASÍVA
021	Budovy, haly a stavby	163 343	
022	Stroje, prístroje a zariadenia...	47 915	
023	Dopravné prostriedky	38 682	
028	Drobný dlhodobý majetok	44 288	
042	Obstaranie majetku	10 622	
112	Syntetický účet 112 spolu	159	
211	Syntetický účet 211 spolu	724	
213	Ceniny		
221	Syntetický účet 221 spolu	130 002	
261	Peniaze na ceste		
314	Poskytnuté prevádz. preddavky		
315	Iné pohľadávky	3 149	
381	Náklady budúcich období	1 111	
346	Pohľadávka voči ŠR	61 349	
	AKTÍVA SPOLU	501 344	
081	Oprávky k budovám, hal., stav.		61 539
082	Oprávky k strojom, prís., zar.		43 984
083	Oprávky k dopravným prostriedkom		23 999
088	Oprávky k drob. DHM		44 288
321	Dodávatelia		7 926
323	Krátkodobé rezervy		8 575
249	Krátkodobé fin. výpomoci		100
331	Zamestnanci		11 692
336	Zúčt.so sociálnou a zdravot. poisťov.		6 512
341	Zúčt. daní		1 234
342	Ostatné priame dane		
346	Dotácie a ost. zúčt. so ŠR		
383	Výdavky budúcich období		1 004
384	Výnosy budúcich období		155 336
411	Fond základného imania		178 929
428	Nerozd. zisk, srata min. rokov		-9 025
472	Sociálny fond		- 478
	Hospodársky výsledok		-34 271
	PASÍVA SPOLU		501 344

4. HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK K 31.12.2009

Účet		NÁKLADY	VÝNOSY
501	Spotreba materiálu	43 529	
502	Spotreba energie	13 386	
511	Opravy a udržiavanie	14 147	
512	Cestovné	2 044	
513	Náklady na reprezentáciu	334	
518	Ostatné služby	60 375	
521	Mzdové náklady	204 586	
524	Zákonné sociálne poistenie	56 829	
527	Zákonné sociálne náklady	6 841	
538	Ostatné dane a poplatky	418	
543	Odpis pohľadávky	11 264	
544	Úroky		
546	Dary		
549	Iné ostatné náklady	2 618	
551	Odpisy DNM a DHM	19 237	
562	Poskytnuté príspevky iným účt.jednotkám	16 558	
563	Poskytnuté príspevky fyzickým osobám	120	
	Účtovná trieda 5 celkom	452 286	
602	Tržby z predaja služieb		6 639
644	Úroky		113
649	Iné ostatné výnosy		8 739
651	Tržby z predaja DNM a DHM		
662	Prijaté príspevky od iných organizácií		8 570
663	Prijaté príspevky od fyzických osôb		3 258
665	Príspevky z podielu zaplatenej dane – 2%		83 818
667	Prijaté príspevky zo zbierok		6 343
691	Dotácie na prevádzku		300 918
	Účtová trieda 6		418 398
	Výsledok hospodárenia pred zdanením		-33 888
591	Daň z príjmov		- 383
	Výsledok hospodárenia po zdanení		-34 271

V ROKU 2009 NÁS PODPORILI:

- ÚPSVaR Žilina
- Žilinský samosprávny kraj
- Mesto Žilina
- ÚPSVaR Martin
- ÚPSVaR Čadca
- Mesto Čadca
- Obec Skalité
- Ministerstvo vnútra SR
- Finančný mechanizmus EHP a Nórsky finančný mechanizmus
- Nadácia SPP
- Žilinský komunitný fond
- Nadácia Pontis
- Nadácia pre deti Slovenska
- Deti Dunaja
- Rada vlády pre prevenciu kriminality
- Slovenské elektrárne a.s, člen skupiny ENEL
- UniCredit Leasing Slovakia, a.s.
- WALMARK, spol. s r.o.
- Sevisbrokers Finance Žilina
- FM Group Slovakia, s.r.o.
- Kakviš, s.r.o.
- Ryba Žilina, spol s r.o
- OD TESCO Žilina
- Metsä Tissue, a.s. Žilina
- Stredoslovenská energetika a.s.
- MD - Bavaria Žilina, s.r.o.
- VENTIL A FITING BRATISLAVA s.r.o.
- Kysucké pekárne, a.s.
- Mgr. Martin Turiak, Lekárň Argentum
- Pani Zuzana Gánoczyová – PENZIÓN GÁJUJ
- Kvetinárstvo Magnólia, p. Pončková
- Mestská krytá plaváreň Žilina
- INA Kysuce, a.s.
- VIX Žilina
- ratiopharm Slovensko, spol. s.r.o.
- INTEGRA-GOUP, s.r.o.
- JS Impex
- Coca-Cola Bratislava
- Carmel auto, s.r.o. Žilina
- Vidra a spol., s.r.o.
- Král, s.r.o.
- KARTAGO TOURS Bratislava
- Rodina Pikusovcov
- Pani Jena Šimková
- Pán Ivan Majerský
- Ing. Marián Tomašec s rodinou
- Ing. Pavol Kubala
- Ing. Sandanus s rodinou
- Rodina Bendžalovcov
- Ing. Jaroslav Horečný
- Pán Ivan Hubočan
- Pani Erika Kvapilová
- Pani Oľga Leitmanová
- Ing. Jozef Vražel, primátor Mesta Čadca
- Pán Pavol Polka
- Pani Moskalová
- Mgr. Michal Horecký
- JUDr Marián Janec
- Pani Katarína Frisová
- Stanislava a Gabriel Kovács
- Pani Margita Zelenková
- Pán Jozef Drozd
- Pani Viera Šmáriková
- Ing. Stanislav Bořuta – TOOŽ
- Pani Monika Flašíková – Beňová
- Pán Vladimír Cehlár
- Pán Andrej Angelovič
- Študenti Bc. Štúdia Žilinskej univerzity
- OZ Dobrota Sv. Alžbety
- Želaj si, o.z.
- Únia žien Slovenska, Čadca
- Nadácia Pomoc deťom v ohrození
- MUDr. Miroslav Mikolášik
- Deti zo Školského parlamentu ZŠ Strečno
- Tóno Štefko - Chata OROL Vrátna

Ďakujeme všetkým ľuďom dobrej vôle, ktorí nám v roku 2009 poskytli svoju priazeň a podporu!